

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové jako soud pro mládež jako soud odvolací rozhodl dne 28. června 2017 v senátě složeném z předsedy JUDr. Oldřicha Rejčka a soudců JUDr. Jiřího Mádra a JUDr. Jana Šulece ve věci návrhu Okresního státního zastupitelství v Jičíně na uložení opatření dítěti mladšímu patnácti let podle § 90 odst. 1 z.s.m. **nezl. [redacted]**, nar. [redacted] v [redacted], trvale bytem [redacted], [redacted], zastoupenému opatrovníci [redacted], advokátkou [redacted], [redacted], syna matky [redacted], nar. [redacted], trvale bytem [redacted], [redacted], a otce [redacted] nar. [redacted], bytem [redacted] – [redacted], za účasti Městského úřadu v [redacted] jako orgánu sociálně právní ochrany dětí, o odvolání podaných opatrovníci nezletilého a matkou nezletilého proti rozsudku Okresního soudu v Jičíně jako soudu pro mládež ze dne 10.2.2017, sp.zn. 2Rod 4/2016, takto:

I)

Rozsudek soudu I. stupně se mění tak, že se podle § 93 odst. 1 písm. e) z.s.m. nezl. [redacted], nar. [redacted] **ukládá dohled probačního úředníka.**

Podle § 93 odst. 1 písm. a) z.s.m. se nezletilému [redacted], nar. [redacted], ukládá výchovná povinnost, aby se ve svém volném čase podrobil vhodnému terapeutickému programu, a to sociotereapeutickému programu JINAK!! při MAJÁK o.p.s., Konopná 776/8, 460 14 Liberec 14.

II)

Opatrovnici [REDAKCE] se přiznává náhrada nákladů řízení před odvolacím soudem v celkové výši 5.223 Kč.

III)

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

IV)

Česká republika nemá vůči účastníkům právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění

Shora uvedeným rozsudkem Okresního soudu v Jičíně jako soudu pro mládež bylo rozhodnuto: ad I. podle § 93 odst. 1 písm. e) zákona č. 218/2003 Sb. (z.s.m.) soud nezletilému [REDAKCE] uložil dohled probačního úředníka. Podle § 93 odst. 1 písm. d) zákona č. 218/2003 Sb. nezletilému [REDAKCE] uložil dvouměsíční terapeutický program při Dětském diagnostickém ústavu, středisku výchovné péče, Základní školy a školní jídelny [REDAKCE], [REDAKCE], IČO: [REDAKCE],

II. Česká republika – Okresní soud v Jičíně je povinna zaplatit opatrovnici [REDAKCE] [REDAKCE], AK se sídlem [REDAKCE], na náhradě nákladů spojených s výkonem funkce opatrovníka částku 10.700,- Kč,

III. Návrh MěÚ [REDAKCE] na vyslovení předběžné vykonatelnosti tohoto rozsudku byl zamítnut,

IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a

V. Česká republika nemá vůči účastníkům právo na náhradu nákladů.

Proti tomuto rozsudku (výroku ad I.) podaly včas odvolání opatrovnice nezletilého a matka nezletilého [REDAKCE].

Opatrovnice v odvolání uvedla, že odvolání je podáváno z důvodu § 205 odst. 2 písm. e),f) zákona č. 99/1963 Sb. (o.s.ř.), když soud prvního stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním, přičemž zjištěný skutkový stav neobstojí, neboť tu jsou další skutečnosti nebo jiné důkazy, které nebyly dosud uplatněny, jelikož vznikly po vyhlášení rozhodnutí soudu prvního stupně. Byl napaden výrok I. rozsudku v části týkající se uložení dvouměsíčního terapeutického programu (dále specifikovaného) podle § 93 odst. 1 písm. d) z.s.m. Soud prvního stupně došel k nesprávnému skutkovému zjištění, že nezletilý [REDAKCE] se vyznačuje poruchami v chování, které lze napravit pouze zařazením do terapeutického programu ve středisku výchovné péče dle § 93 odst. 1 písm. d) z.s.m. Byly ocitovány závěry soudu prvního stupně, dle nichž je s ohledem na společenskou škodlivost činu spáchaného nezletilým a maladaptivním projevům osobnosti nezletilého toto opatření nejlépe způsobilé zajistit pozitivní ovlivnění chování nezletilého, kdy nezletilému bude poskytnuto intenzivní poradenství a pomoc v internátní formě. Opatrovnice má za to, že

k dosažení účelu řízení vedeného proti nezletilému pro čin jinak trestný, jakož i účelu samotného opatření, postačuje uložení dohledu probačního úředníka. Současné uložení dvouměsíčního terapeutického programu je nepřiměřené povaze a závažnosti spáchaného činu, když i samotné projednání věci před soudem mělo značný výchovný vliv na nezletilého. Soud hodnotil zprávu ZŠ [REDAKCE] o konfliktu nezletilého s několika vyučujícími velmi přísně. Z doplňující zprávy ZŠ [REDAKCE] vyplývá, že od doby, co proběhlo společné setkání za účasti matky nezletilého a ředitele školy (prosinec 2016, prokazuje chování nezletilého více respektu k autoritám a je viditelná snaha nezletilého komunikovat s dospělými zdvořile, s tím, že nezletilý se s pravidly nového školního prostředí sžívá velmi dobře. Soud patrně rozhodl o uložení terapeutického programu zejména z preventivních důvodů po doplnění dokazování, kdy byly vyžádány aktuální zprávy ohledně poměrů nezletilého. Nebylo přihlédnuto k doplňující výpovědi matky nezletilého a postoji nezletilého, z nichž je zřejmé, že zlepšení v chování nezletilého je po změně výchovného prostředí znatelné, že nezletilý je schopen se adaptovat v jiném prostředí a že v současné době nelze u něj shledat sklony k protiprávnímu jednání. Bylo připomenuto ust. § 3 odst. 3 z.s.m., že opatření uložené podle tohoto zákona musí přihlížet k osobnosti toho, komu je ukládáno, včetně jeho věku a rozumové a mravní vyspělosti, zdravotnímu stavu, jakož i jeho osobním, rodinným a sociálním poměrům, a musí být přiměřené povaze a závažnosti spáchaného činu. V současné době lze konstatovat, že nezletilý vede řádný život, nemá problémy ve škole ani v rodině, plní si své povinnosti a nedopouští se žádné protiprávní činnosti. Jednalo se o první soudně projednávaný případ a dalšího protispoločenského jednání se nedopustil. K nápravě nezletilého postačí uložení dohledu probačního úředníka. Podrobení se uloženému terapeutickému programu je závažným zásahem do osobní svobody nezletilého. Odvolatelka závěrem navrhla, aby odvolací soud napadený výrok rozsudku změnil tak, že se nezl. [REDAKCE] ukládá dohled probačního úředníka; návrh MěÚ [REDAKCE], aby bylo nezletilému uloženo shora uvedené opatření podle § 93 odst. 1 písm. d) z.s.m. se zamítá. U jednání před odvolacím soudem opatrovnice poukázala i na konzultace u [REDAKCE] s tím, že ani zařazení do programu JINAK! již není nutné.

Matka nezletilého v odvolání poukázala na to, že rozhodnutí soudu prvního stupně nemá oporu v důkazním řízení a že se soud nevypořádal se všemi okolnostmi důležitými pro rozhodování. Pokud jde o psychické problémy poškozené [REDAKCE], nebylo zjištěno, jaký podíl na skutku měla účast a jednání ostatních spolužáků ze třídy a zda by skutečně byly naplněny znaky trestného činu ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1,3 písm. b), odst. 3 tr. zákoníku. Matka nezletilého vyslovila nesouhlas s umístěním syna do Dětského diagnostického ústavu v [REDAKCE]. Nebyly uváděny důvody, které matku vedly k nevyužití formy pomoci – ambulantně poskytované terapie v DDÚ v [REDAKCE]. Jednalo se zejména o finanční důvody a komplikace s cestami do [REDAKCE], když v [REDAKCE] působí např. psycholožka [REDAKCE]. Výrok soudu o internátním pobytu nezletilého v DDÚ v [REDAKCE] není podložen žádným doporučením psychologa nebo jiného odborníka. Zpráva vypracovaná [REDAKCE], okresním metodikem PPP v [REDAKCE], z [REDAKCE] měla na mysli nedostatečnost školních opatření – uložené důtky ředitele a zhoršené známky z chování. Matka a syn se řídili, doporučením tohoto odborníka, pokud jde o změnu školy a oddělení syna od nevhodné party, rodinnou terapii a jeho zapojení do zájmových kroužků. Pro nezletilého bylo velmi poučné i samotné soudní řízení. Nezletilý pravidelně spolupracuje i s panem [REDAKCE] – výchovným poradcem své nové školy, za kterým dochází každý čtvrtek. Okresní soud zveličil absence u [REDAKCE], který jinak o problémech nezletilého nejvíce, neboť s ním od léta 2016 pracuje a pracovat bude. Nezletilý končí základní školu a rád by pokračoval na Středním odborném učilišti [REDAKCE]

v oboru [REDAKCE], kam byl přijat. Potřebuje nyní klid a stabilizaci poměrů; dohled probačního úředníka bude postačující – bude sledovat chování nezletilého a formování jeho osobnosti za jeho vlastního přičinění a za pomoci široké rodiny, školy a dalších odborníků. Matka nezletilého závěrem navrhla, aby odvolací soud zrušil usnesení soudu prvního stupně ohledně uložení dvouměsíčního terapeutického programu. U jednání před odvolacím soudem se vyjádřila obdobně a poukázala na význam konzultací s [REDAKCE].

Krajský soud v Hradci Králové jako soud pro mládež jako soud odvolací z podnětu podaných odvolání přezkoumal ve smyslu § 212 o.s.ř. v mezích, ve kterých se odvolatelé přezkoumání rozhodnutí domáhali, shora uvedený rozsudek, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo. Poté dospěl k následujícím závěrům:

Podle § 90 odst. 1 zák. č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, v platném znění (z.s.m.) dítěti mladšímu než patnáct let, které se dopustilo činu jinak trestného, lze opatření uložit na návrh státního zastupitelství. Státní zastupitelství je povinno návrh podat bezodkladně poté, jakmile se dozví, že trestní stíhání je nepřipustné, protože jde o osobu, která není pro nedostatek věku trestně odpovědná. Podle § 93 odst. 1 z.s.m. dopustí-li se dítě mladší patnácti let činu jinak trestného, může mu soud pro mládež uložit, a to zpravidla na základě předchozího pedagogicko-psychologického vyšetření, tato opatření: a) výchovnou povinnost, b) výchovné omezení, c) napomenutí s výstrahou, d) zařazení do terapeutického, psychologického nebo jiného vhodného výchovného programu ve středisku výchovné péče, e) dohled probačního úředníka, f) ochrannou výchovu, g) ochranné léčení. Podle § 93 odst. 3 z.s.m. ochranná výchova může být uložena též dítěti, které v době spáchání činu bylo mladší patnácti let, odůvodňuje-li to povaha spáchaného činu jinak trestného a je-li to nezbytně nutné k zajištění jeho řádné výchovy. Podle § 93 odst. 9 z.s.m. dítěti může být současně uloženo i více opatření, je-li to potřebné k dosažení účelu zákona o soudnictví ve věcech mládeže. Podle § 93 odst. 10 z.s.m. soud pro mládež může upustit od uložení opatření, postačuje-li k dosažení účelu zákona (§ 1 odst. 2) projednání činu dítěte státním zástupcem nebo před soudem pro mládež. Podle § 93 odst. 11 z.s.m. o uložení opatření soud pro mládež rozhoduje rozsudkem. O zamítnutí návrhu státního zástupce, o zastavení řízení, o upuštění od uložení opatření, o změně uloženého opatření a o zrušení uloženého opatření rozhoduje soud pro mládež usnesením.

Ze spisu vyplývá, že státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v [REDAKCE] se u zdejšího soudu domáhala svým návrhem ze dne 14.10.2016 vydání rozhodnutí, jímž by soud uložil nezletilému [REDAKCE] opatření podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže (dále jen „ZSVM“) spočívající v dohledu probačního úředníka, přičemž tento svůj návrh při jednání rozšířila i na zařazení nezletilého do terapeutického programu ve středisku výchovné péče. Svůj návrh odůvodnila tím, že nezletilý [REDAKCE] měl v přesně nezjištěné době od 12.00 hodin do 12.45 hodin dne [REDAKCE] v [REDAKCE], v prostorách školní budovy I. Základní školy se sídlem v [REDAKCE] čp. [REDAKCE], ve třídě [REDAKCE] fyzicky napadnout spolužačku nezletilou [REDAKCE], nar. [REDAKCE], a to za účasti ostatních spolužáků ze třídy, tím způsobem, že ji měl silou udeřit dvakrát otevřenou dlaní do temene hlavy, čímž jí měly vzniknout zdravotní komplikace v podobě akutní stresové reakce, projevující se nepravidelným třesem pravé horní končetiny s naznačenou paresou pravé dolní končetiny, které si vyžádaly hospitalizaci v Oblastní nemocnici v [REDAKCE] v době od [REDAKCE] do [REDAKCE] a následnou léčbu v dětské ambulanci [REDAKCE] v [REDAKCE] a v ambulanci dětské psychiatrie a psychoterapie [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] v [REDAKCE], neboť u ní došlo k rozvoji posttraumatické stresové poruchy projevující se poruchami spánku, labilitou emocí,

plačtivostí, třesem pravé ruky, což ji omezuje v obvyklém způsobu života do doby podání návrhu OSZ, přičemž tímto jednáním jí byla dále způsobena psychická újma, y důsledku které musela změnit školní prostředí, a dále byla způsobena škoda Všeobecné zdravotní pojišťovně, regionální pobočce Hradec Králové, se sídlem Hořická čp. 171 0119a, Hradec Králové, ve výši 22.504,- Kč, vyčíslená k datu 11.8.2016.

Okresní soud v Jičíně jako soud pro mládež podaný návrh okresního státního zastupitelství řádně projednal. V daném případě dospěl soud prvního stupně po provedení a vyhodnocení důkazů ke správnému závěru, že se nezl. [REDAKCE] inkriminovaného jednání, a to činu jinak trestného vůči nezl. [REDAKCE], dopustil. V případě, že by nezletilý byl trestně odpovědný, naplnil byl svým jednáním zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 tr. zákoníku a trestného činu výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku. Okresní soud jako soud pro mládež v rámci jednání vyslechl nezletilého, který se k činu doznal, rodiče nezletilého [REDAKCE] a [REDAKCE]; rovněž je stíhané jednání prokazováno důkazy založenými v policejním spise, které byly u jednání též přečteny. Soud měl k dispozici též zprávy o chování nezletilého. Odvolací soud se neztotožnil se shora uvedenými výhradami matky nezletilého k neúplnosti dokazování a právní kvalifikaci jednání, když lze v tomto směru zcela odkázat na závěry soudu prvního stupně.

Odvolací soud doplnil dokazování opakovaným výsledkem nezletilého, který se doznal k napadení nezl. [REDAKCE] a vyjádřil nad ním lítost; dále uvedl, že v září 2017 nastoupí na Střední škodu strojní, stavební a dopravní v [REDAKCE], a vyjádřil ochotu se zapojit do výchovného programu JINAK! v [REDAKCE]. Dále byly přečteny aktuální zpráva orgánu sociálně právní ochrany dětí – Městského úřadu [REDAKCE] o chování nezletilého na č.l. 136, zpráva ZŠ [REDAKCE] na č.l. 137, zpráva Centra SASanka vypracovaná [REDAKCE] na č.l. 138 a zpráva MAJAK o.p.s. [REDAKCE] na č.l. 139-141. Z těchto zpráv m.j. vyplývá, že nezletilý nyní pobývá u svého strýce na adrese [REDAKCE], [REDAKCE], kam docházel i do základní školy. V září [REDAKCE] chce nastoupit na SOU [REDAKCE], obor [REDAKCE]. K [REDAKCE] [REDAKCE] – terapeutovi Oblastní charity [REDAKCE] dochází 1x za 14 dní. Pokud o víkendu zůstává v [REDAKCE], dochází na tamní faru, kde mají volnočasový klub. S otcem se nevidá, s matkou je v pravidelném kontaktu. Do [REDAKCE] bude dojíždět z [REDAKCE] a na víkendy bude jezdit k matce do [REDAKCE]. S [REDAKCE], okresním metodikem PPP spoluprací rodina ukončila po přestěhování nezletilého do [REDAKCE] celkově vnímá terapii jako užitečnou, nezletilý na ni dochází v domluvených termínech. Terapeutický program původně uložený v napadeném rozsudku nelze v daném zařízení vykonat, jelikož nezletilý v letošním školním roce ukončí povinnou školní docházku. Ze zprávy MAJAK o.p.s. [REDAKCE] je zřejmé, že nezletilý může být přijat do socioterapeutického programu JINAK! od září [REDAKCE], pokud bude docházet na shora uvedenou školu. Program může absolvovat dobrovolně nebo jako přiměřenou výchovnou povinnost. Program je tříměsíční a skládá se z 10 individuálních setkání klienta s pracovníkem v pravidelném týdenním intervalu; setkání trvá jednu hodinu. Program je postaven na metodách sociální terapie a motivačních rozhovorů. Cílem programu je poskytnout klientovi náhled na spáchaný delikt a jeho důsledky, motivovat klienta ke změně, rozvíjet jeho interpersonální a sociální kompetence, snižovat napětí a míru frustrace, snížit riziko, že se trestná činnost bude opakovat. Z průběhu programu je poskytovatelem vypracována písemná zpráva, která je předána klientovi a spolupracující instituci při závěrečném setkání.

Odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že se nezl. ██████████ inkriminovaného jednání skutečně dopustil. Pokud by byl trestně odpovědný, dopustil by se trestných činů (provinění) shora uvedených. Podle § 89 odst. 2 z.s.m. dopustí-li se dítě mladší patnácti let činu jinak trestného, učiní soud pro mládež opatření potřebná k jeho nápravě, která jsou uvedena v § 93 ZSM.

Pokud jde o vhodné opatření, není sporu o tom, že nezletilému je třeba uložit dohled probačního úředníka podle § 93 odst. 1 písm. e) z.s.m. Podle § 93 odst. 6 z.s.m. se na dohled probačního úředníka s přihlédnutím k věku dítěte použijí přiměřeně ustanovení § 16 odst. 1, 2 a 3 a § 80 odst. 1, 3, 4 a 5 z.s.m. Probační úředník při výkonu dohledu také pravidelně navštěvuje dítě mladší patnácti let, nad nímž vykonává dohled, v jeho bydlišti a ve škole.

Další opatření – zařazení nezletilého do internátního dvouměsíčního programu, které bylo napadeno podanými odvoláními, se s ohledem na shora uvedené skutečnosti nyní vhodné nejeví a ani není realizovatelné. U nezletilého došlo ke změně výchovného prostředí i školy – v ██████████ k větším problémům v chování nedocházelo. Nezletilý v září ██████████ nastupuje do shora uvedené střední školy v ██████████, kde bude moci navštěvovat i shora uvedený program JINAK! Jsou zde podmínky pro uložení výchovné povinnosti spočívající v absolvování socioterapeutického programu JINAK!. Odvolací soud má za to, že ve spojení s dohledem probačního úředníka a dalším terapeutickým působením ██████████ by toto opatření mohlo být adekvátní i ve vztahu k závažnosti činu, jehož se nezletilý dopustil, bylo by realizovatelné a mohlo by na nezletilého mít patřičný výchovný efekt. Na ukládání výchovných povinností se s přihlédnutím k věku dítěte použijí přiměřeně ustanovení § 18 (v daném případě písm. g) z.s.m.

Odvolací soud za této situace změnil rozsudek soudu prvního stupně podle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř., když po doplnění dokazování byl skutkový stav zjištěn tak, že bylo možné o věci rozhodnout. Odvolací soud rozsudkem z podnětu podaných odvolání napadený rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že nezletilému ██████████ podle § 93 odst. 1 písm. e) z.s.m. uložil dohled probačního úředníka a podle § 93 odst. 1 písm. a) z.s.m. mu uložil též výchovnou povinnost, aby se ve svém volném čase podrobil vhodnému terapeutickému programu, a to socioterapeutickému programu JINAK! při ██████████, ██████████.

V ostatních výrocích rozhodnutí soudu prvního stupně nebylo shledáno pochybení. Proto v těchto výrocích, které ani nebyly odvoláními napadeny, zůstal citovaný rozsudek nezměněn.

Dále bylo odvolacím soudem rozhodnuto, že se v souladu s uplatněným nárokem a příslušnými ustanoveními advokátního tarifu opatrovnici ██████████ přiznává náhrada nákladů řízení před odvolacím soudem v celkové výši 5.223,- Kč (15.3.2017 – 1,5 hod. - § 11 odst. 1 písm. k) AT – odvolání proti rozsudku 2.140 Kč a 28.6.2017 – 1 hod. - § 11 odst. 1 písm. g) AT – účast na odvolacím jednání u Krajského soudu v Hradci Králové + promeškaný čas (4x0,5 hod.) + cestovné 3.083,- Kč; hodnota jednoho úkonu právní služby byla stanovena za použití § 10 odst. 3 písm. c) AT). Současně bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení a že Česká republika nemá vůči účastníkům právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (ust. § 224 o.s.ř.).

pokračování

12Rodo 1/2017

Poučení : Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné.

Dovolání k Nejvyššímu soudu ČR lze podat proti tomuto rozsudku za podmínek § 237 o.s.ř. do dvou měsíců od jeho doručení prostřednictvím soudu prvního stupně.

Výsledek tohoto řízení může být uveřejněn ve veřejných sdělovacích prostředcích jen po právní moci rozhodnutí, kterým bylo řízení skončeno, a jen bez uvedení jména a příjmení dítěte, dalších účastníků řízení a jejich opatrovníků nebo jiných zástupců.

V Hradci Králové dne 28.6.2017

JUDr. Oldřich Rejfek, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:

